

Årsrapport 2019

JÆRMUSEET

Innhald:

- Årsmelding frå styret [side 3]
- Avdelingar og anlegg [side 4–5]
- Formidling [side 6–8]
- Forvaltning [side 9–10]
- Forsking [side 11]
- Økonomi, gåver og sponsorinntekter [side 12]
- Økonomi og administrasjon [side 13]
- Organisasjon [side 14–16]
- Opne publikumsarrangement [side 18–19]
- Besøkstabell [side 20–21]
- Resultatrekneskap [side 24–31]
- Revisjonsberetning [side 32–34]

Jærmuseet
 – møteplassen mellom
 natur, kultur og teknologi
 som forvaltar fortida –
 fangar samtidia – formar
 framtida

STYRET SI ÅRSMELDING FOR 2019

OM JÆRMUSEET

Stiftinga Jærmuseet blei skipa i 1985 og er regionmuseum for kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, samt regionalt vitensenter for Sørvestlandet. Det er eit konsolidert museum med hovudkontor på Vitengarden, Nærø i Hå kommune, og driv i dag ulike museumsanlegg i alle dei sju stiftarkommunane.

I 2003 var Jærmuseet eitt av seks regionale vitensenter utpeika av Kunnskapsdepartementet; i dag eitt av tolv.

Publikum skal oppleva Jærmuseet som relevant, aktuelt og utfordrande.

Jærmuseet er ein vitskapleg institusjon som skal dokumentera regionen si historie gjennom innsamling, bevaring, forsking og formidling. Museet er ein møteplass mellom natur, kultur og teknologi. Me inviterer publikum til å utforska kunnskap gjennom aktivitetar og opplevingar.

Jærmuseet er både museum og vitensenter. I vitensenter-utstillingane våre knyter me derfor installasjonar og eksperiment til regionen si historie og næringsliv.

Under ei tilstelling på Vitenfabrikken, fekk Turi Gramstad Oliver tildelt St. Olavsorden for sitt arbeid som designar, blant anna på Figgjo AS. Ordenen vart delt ut av ordførar i Sandnes, Stanley Wirak, og fylkesvinne Magnhild Meltveit Kleppa.

Foto: Hallvard Fagerland,
 Sandnes kommune

Sommaren 2019 vart noko av kleddinga på Limagarden skifta ut, og heimehuset vart måla.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

AVDELINGAR OG ANLEGG

Jærmuseet hadde ved utgangen av 2019 driftsansvaret for 65 kulturhistoriske bygningar, 49 390 gjenstandar, 195 053 foto og 422,05 hylrometer privatarkiv. Det er ein tilvekst på 63 gjenstandar, 4 360 foto og 6,49 hylrometer privatarkiv.

Stiftinga Jærmuseet eig anlegget Vitengarden med Kviagarden og Audamotlandstunet og halmluta på Refsnes. I tillegg forvaltar museet ei rekke bygningar og anlegg i kommunal eige.

Per 31.12.2019 hadde me driftsansvaret for desse avdelingane og anlegga:

- **Vitengarden**, Nærø, med museumsgarden Kvia 4H-gard og den historiske garden Audamotland.
- **Vitenfabrikken**, Sandnes, med Krossens havremølle, det historiske tunet Tranegården på Austrått, snikkarverkstaden på Vagle og fleire kvernhus.

- **Science Circus**, Jærmuseet sitt ambulerande vitensenter som oppsøker skular i heile Rogaland.

- Vitengarden, Vitenfabrikken og Science Circus utgjer til saman det regionale vitensenteret for Sørvestlandet («Vitensenteret Sør-Vest»).

- **Hå bygdemuseum** med gjenstandssamling, Varden Sjøredningsmuseum, gardsanlegget Grødaland, Motlandsmia, tre naust og ei kvern på Nord-Varhaug.

- **Gjesdal bygdemuseum** med samlingar, Limagarden bygdetun, Gjesdal ljåfabrikk, eit bakstehus, ei kvern og ei utløe.

- **Klepp bygdemuseum** med samlingar, eit skulehus og eit folgehus på Haugabakka.

- **Randaberg bygdemuseum** sine foto- og gjenstandssamlingar og Vistnestunet.

← Utandørsutstillinga «Folk, fe og kvite gardiner» viste biletet frå Klepp før 1920.

Foto: June Line

→ Museumsbonde på Vistnestunet, Tone Ravnås, tok opp årets avling av jordeple.

Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

Vitenfabrikken var vertskap då medlemmene i Nordic Planetarium Association (NPA) møttest i september. Nærare 50 kollegaer frå Norden og andre land samla utanfor Vitenfabrikken.

Foto: Helle Kristiansen / Jærmuseet

- **Tungenes fyr**, inkludert Sjøbruksmuseet i Tungevågen, som òg er ein del av Kystverkmusea / etatsmuseet for Kystverket.
- **Nasjonalt Garborgsenter** samlokalisert med Time bibliotek på Bryne.
- Forfattarheimane **Garborgheimen** og **Knudaheio** i Time.
- **Flyhistorisk Museum Sola**, med foto- og gjenstandssamling, Flyhangaren, 720-brakka og Torpedoverkstedet i Sømmevågen, Sola.
- Jærmuseet forvaltar det statlege kulturminne- og friluftsområdet **Hanabergsmarka** på 670 dekar i Hå. Jærmuseet har elles rapporteringsansvar for Hå gamle prestegard (HGP) til museumsstatistikken. HGP mottar årleg 1 mill. kroner frå staten gjennom Jærmuseet.

Etter forhandlingar mellom Rogaland Krigshistoriske Museum (RKM), Sola kommune og Jærmuseet, blei det ikkje inngått ny konsolideringsavtale med RKM.

Jærmuseet legg vekt på å ha ei aktiv forvaltning av bygningar og anlegg i alle stiftarkommunane, og vil styrke den lokale forankringa gjennom aktiv nettverksbygging til vertskommunar, lokalt og regionalt næringsliv, organisasjonar, skular og lokalbefolking.

Dronebilete over Vitengarden. Til høgre i biletet ser ein det nye administrasjonsbygget, som vil stå klart i 2020.

Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

«JÆRMUSEET FORMIDLAR KUNNSKAP GJENNOM OPPLEVING, DELTAKING OG UTFORSKING»

Pedagogane Jørn Hafver og Fredrik Motland Kirkemo hadde vitenshow under vitenfestivalen «The Big Challenge» i Trondheim.

Foto: Erik Sande

HOVUDRESULTAT I 2019

FORMIDLING

Jærmuseet har også i 2019 nådd gode resultat på ulike område.

- Jærmuseet har 12 opne publikumsanlegg, av desse er Vitenfabrikken, Vitengarden og Garborgsenteret heilårsopne. Me har eit godt samarbeid med frivillege, både enkeltpersonar, lag og organisasjonar, som ofte hjelper til på ulike arrangement. I 2019 blei det skipa til heile 97 opne publikumsarrangement og aktivitetsdagar med ulike tema på museet sine ulike anlegg! Sjå eige oversyn.
- På mange av anlegga våre har me gode frivillige hjelparar! På den årlege dugnadsfesten deltok over 90 frivillege.
- 14. februar blei *Abelloftet* på Vitenfabrikken opna av fylkesordfører Solveig Ege Tengesdal. Dette er ei 400 m² interaktiv utstilling om matematikk med meir enn 50 ulike eksperiment. Ved hjelp av testklassar, observasjonar og utprøving har me tilpassa tekstar og installasjonar slik at publikum skal få gode opplevingar og best muleg læringsutbytte. Utstillinga er finansiert med støtte frå Equinor og Statnett.
- *Planetariet* på Vitenfabrikken vart nyopna juni 2019, etter ei raus gáve frå Sandnes Sparebank.
- Utstillinga *Er Sandnes en grønn by?* inkluderte foto av lokale kulturminne tatt av elevar frå Vågen vgs. «Klimastreiken» blei dokumentert med innsamla plakatar frå elevdemonstrasjonane i Stavanger.
- Utstillinga *Sauen* på Vitengarden blei opna av landbruks- og matminister Olaug Bollestad 3. juni. Utstillinga bygger m.a. på dokumentasjonsprosjektet «Sauen og gjetaren», der me følgde heiaføringa av sau frå Jæren til høgheiene i åra 2015-2018. Dette er ein levande tradisjon som har klart å omstilla seg etter endringar i samfunnet, og den er unik for denne delen av landet. Utstillinga formidlar årssyklusen til sauen, og arbeidet til sauebøndene og heiasjfane. I tingrommet kan du studera gjenstandar som formidlar sauen sin plass i vår kultur, og i filmrommet møter du kunstnar Anne Helen Robberstad si tolking av sauen og sauehaldet. I småfeklinikken blir ungane kjent med sauen, undersøker sauesjukdommar og gir behandling.
- I *Torpedoverkstedet* i Sømmevågen var første del av utstillinga om andre verdskrig ferdig seinhausten 2019. Hovudmålgruppa er ungdomsskuleelevar, og frå 2020 vil formidlinga her vera ein del av Den kulturelle skulesekken i Sola. Ved hjelp av film og audiogaidar kan publikum lytta til historiene til åtte ungdommar som deltok i, og opplevde krigen på ulike måtar. Personane blir spela av unge skodespelarar frå Rogaland teater. Utstillinga opnar for publikum ved sesongopning 2020.
- Tungenes fyr har i 2019 vist fotoutstillinga *Norske fyr* av fotograf Rune Nylund Larsen. Det er elles halde 12 konserter med artistar frå inn- og utland.
- Haugabakka har sidan mars hatt ei utandørs fotoutstilling med gamle motiv frå Klepp.
- Garborgsenteret har i 2019 hatt to temporære utstillingar: «*My tribe is Art*» i samarbeid med ManGo Development og «*Musea dansar (Dans med oss)*» i samarbeid med Nasjonalt senter for folkemusikk og folkedans. Garborgsenteret utvida

← Micro:bit i det nye kaleidoskopet på Vitenfabrikken.

Foto: Magne Hognestad / Jærmuseet

→ Abelloftet opna på Vitenfabrikken i februar. Her er over 50 ulike matematiske utfordringar og eksperiment, blant anna harmonografane laga av dei tilsette.

Foto: Jan Inge Haga / Jærmuseet

utstillinga ved å dokumentera og formidla historia om den populære dansestaden «Planen» ved Bryne stadion.

- I januar blir det arrangert årlege *Garborgdagar* i Time kommune, der Garborgsenteret er hovudarrangør saman med kommunen. Garborgdagar vert støtta av Norsk kulturråd og Rogaland fylkeskommune.
- I perioden 2016–19 hadde Jærmuseet prosjektleiaransvaret for eit prosjekt om Science Capital. Prosjektet skal bidra til å auka familiene si realfagsinteresse. Både Vitenfabrikken og Vitengarden har invitert familiar til å delta på særskilde realfagsaktivitetar, og følgje opp familiene med spørjeundersøkingar i etterkant. Ein posttest (digitalt spørjeskjema) som vart sendt ut 7–14 dagar etter besøket, viste at mange familiar reflekterte og snakka om aktiviteten etter besøket.
- I løpet av året er det arrangert fire gratis publikumsdagar på Vitengarden, Vitenfabrikken, Garborgsenteret og Tungenes fyr. Dette er gjort i samband med Forskningsdagane, eller i samarbeid

med Equinor. Familiedadane er godt besøkt, og museet når nye målgrupper når det er gratis inngang.

- BOKÅRET 2019: Garborgsenteret markerte 500-årsjubileet for den trykte boka med å arrangera Nynorsk barnebokveke. Garborgsenteret deltok også i juryen av Kapittel si kåring av tidenes Rogalandsbok. Alexander Kiellands roman Garman og Worse vann knepent framfor Arne Garborgs Haugtussa og Fred. Garborgsenteret og musea i Litteraturnettverket var representert på Innovasjon Norge sin stand under bokmessa i Frankfurt i oktober, der Norge var gjesteland.

Jærmuseet har som før hatt ei omfattande formidling til barnehagar og skular:

- Hovudsatsinga for perioden 2018–2022 er Den teknologiske skulesekken med super:bit. Det er ei nasjonal satsing på koding og programmering i skulen som er finansiert av UDIR /Kunnskapsdepartementet. Tilbodet skal ut til alle skular i landet. For Jærmuseet betyr det at me årleg skal gi eit tilbod til 3000 sjetteklassingar over

← Sam Nair Torland losa elevane frå Bryne ungdomsskule gjennom fleire dansehittar under opninga av utstillinga «Musea dansar/ Dans med oss!»
Foto: Ørjan Johansen / Jærmuseet

→ I 2020 opnar utstillinga «Fortellinger fra andre verdenskrig» i Sømmevågen i Sola. Sola kommune har restaurert den gamle bygningen og her kjem skiltet på plass utanfor.
Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

heile Rogaland. Klassesett med utstyr er finansiert av Sparebankstiftelsen DNB.

- Som regionalt vitensenter har Jærmuseet eit ansvar for å nå ut til skular i heile Rogaland. Jærmuseet sitt omreisande vitensenter, *Science Circus*, besøkte i 2019 heile 24 av 26 kommunar i fylket; i alt 92 skulebesøk med totalt 15 679 besøkande. Av desse var det 14 451 barn og 1 228 vaksne.
- Det er utvikla fleire nye opplegg for Den kulturelle skulesekken (DKS) i Sandnes-skulane i tilknyting til Øglændutstillinga.
- Garborgsenteret har vitja alle grunnskulane i Sandnes kommune med Hipp hopp og Garborg i regi av DKS, og hatt Skriv med Aadne og Garborgløypa for barneskular og ungdomsskular i Time kommune.
- I samarbeid med Equinor og Sandnes vidaregåande skule inviterte Vitenfabrikken samtlege VG1-elevar til Kode- og bli kjent kveld 12. september. Totalt 340 elevar deltok, i tillegg til lærarar.
- 7.–8. mai arrangerte Vitengarden eksperimentdagar for 5-åringar i barnehagane i Rogaland med over 400 deltagarar.
- I tillegg arrangerer Jærmuseet ei rekke lærarkurs, både med eigne og eksterne ressursar, som m.a. Chris Chiaverina, tidlegare leiar i foreninga for fysikklærarar i USA og David Weigel frå U.S. Space & Rocket Center.
- I 2019 gjennomførte Jærmuseet tilsaman 37 lærarkurs, med totalt 879 lærarar. Jærmuseet sitt samarbeid med UiS heldt fram i 2019, med samarbeid om fleire undervisingsopplegg og utvikling av lærarkurs. Samarbeidet om formidling av lokal krigshistorie, frå første verdskrigen til den kalde krigen, for 60 lærerstudentar ved Samfunnsfag 2, er utvida til eit opplegg over fem dagar.
- Naturfagsenteret og vitensentera har fått midlar frå Sparebankstiftelsen DNB til det treårige prosjektet *Skaperskolen*. Den største satsinga i prosjektet er gjennomføringa av årleg skaperfestival. Sandnes Skaperfestival i 2019 gjekk over tre dagar. Her møttest oppfinnarar, kunstnarar, forskrarar, hackarar, handverkarar og heimesnikrarar, barn og unge, skular og barnefamiliarar.
- Museet sine ulike avdelingar er òg arena for Regional finale i Unge Forskarar og regional Nysgjerringperdag (Vitengarden), Fordjupingsmeisterskap i norsk for vgs (Garborgsenteret), First Lego League og mattekonkuransen Kodeknekkeren for vgs (Vitenfabrikken). I 2019 var det Vardafjell vgs i Haugesund som vann Kodeknekkeren.
- 10 skular i Rogaland er med på Lektor 2-ordninga, der Jærmuseet har koordinatorrolla.
- Vitengarden, Vitenfabrikken og Garborgsenteret tilbyr òg særskilde tema-aktivitetar i vinterferien og haustferien, med stor oppslutning.
- I samarbeid med dei respektive kommunane har Jærmuseet hatt ansvaret for feriekubbar på Grødalstrand, Limagarden, og Vistnestunet. Til saman seks veker med om lag 30 barn kvar veke.
- Både Vitenfabrikken og Vitengarden blir i tillegg hyppig besøkt av dei kommunale ferietilboda, som Fiks Ferigge Ferie, Kongesommer og SFO.
- Totalt hadde Jærmuseet 190 139 gjester i 2019, av dette var vel 59 174 barn og unge i organiserte opplegg. Samla besøk på vitensenteravdelingane var 137 706.
- Institusjonar for personar med nedsett funksjonsevne kan kjøpa velferdskort. Dette blir flittig brukt på fleire anlegg.

Jærmuseet skal legga samlingane til rette slik at dei kan formidlast i dag og i morgen.

FORVALTNING

Strategiplanen 2014–2020 har eit hovudfokus på samlingsforvaltning.

- Museet sine samlingar består av gjenstandar, arkivmateriale, intervju og anna minnemateriale, bygningar, kulturlandskap, hageanlegg og gamle husdyrrasar.
- I november 2019 fekk Jærmuseet mellombels bruksløye i det underjordiske magasinet på Vitengarden. I alt skal me tømma åtte eksterne lager, mest landbruksreiskap og andre større gjenstandar. Innflyttinga starta i desember. Det er utarbeidd ein plan for flyttarbeidet som venteleg blir avslutta i 2023. Planarbeid for innreiing av studiemagsinet starta opp før jul.
- Nytt administrasjonsbygg for Jærmuseet er under oppføring, og vil bli klart for innflytting sommaren 2020. Bygget blir realisert med eigne midlar og tilskot på 10 mill. frå Hå kommune.
- Jærmuseet har dei siste åra lagt stor vekt på å sikra dei antikvariske bygningane i kommunane mot innbrot og brann. Museet sin første samla sikringsplan gjaldt for 2015–2019. Rullert plan gjeld til 2024. I første planperiode blei det installert åtte

brannalarmanlegg, eit vasståke-/sprinklaranlegg og eit kameraovervakingsanlegg. I perioden har museet fått kr 2 859 000 i statlege sikringsmidlar og kr 864 000 frå Stiftelsen UNI. I tillegg kjem gaveforsterkingsmidlar. Time kommune bidrog med kr 500 000 og Jærmuseet med kr 666 000.

- For neste planperiode er det til nå heilt eller delvis finansiert fem innbrottalarmanlegg, tre brannalarmanlegg og tre vasståke/sprinklaranlegg.
- Det er sett i gang eit større vedlikehaldsprosjekt på Sjøbruksmuseet i Tungevågen. Lokalet skal nyttast til nytt visningssenter for oppdrett. Den utvendige rehabiliteringa vart ferdig i 2019.
- Bygningsvernundersøkinga 2019.** I slutten av 2018 sette Kulturdepartementet i verk ei svært omfattande undersøking av tilstanden til kulturhistoriske bygg norske museum eig eller forvaltar. I Rogaland fekk alle musea god hjelp av bygningsantikvaren i Fellestjenestene. Jærmuseet kjem godt ut av undersøkinga. 69 % av museet sine 63 antikvariske bygg er i god stand, 25 % treng noko vedlikehald og 6 % treng meir omfattande vernevøling.

← Samlingsteam Rogaland fullførte oppdraget ved årsskiftet. På seks år vart meir enn 70 000 gjenstandar registrert. På biletet registrerer prosjektmedarbeider Therese Espeland eit måleri.
Foto: Ørjan Johansen / Jærmuseet

→ Inngangen ved det nye, underjordiske magasinet tek form.
Foto: Målfrid Grimstvedt / Jærmuseet

Arbeid på Sjøbruksmuseet i Tungevågen.

Foto: Vigrestad bygg

- Restaurering av heimehuset på Tranegården er eit omfattande og krevjande prosjekt fordi huset er freda. Farge- og tapetundersøking blei sluttført med ein omfattande rapport frå Arkeologisk museum UiS i juni. Arkitektfirmaet Schjelderup og Gram utarbeidde deretter ein plan for restaureringsarbeida. Prosjektet er finansiert av Sandnes kommune.
- **Anna vedlikehaldsarbeid:** Heimahuset på Limagarden og Folgehuset på Haugabakka er måla. En del vindu er som vanleg restaurert. Mykje tid er brukt til å førebu installasjon av alarm- og sprinklaranlegg, og oppfølging av installasjonsarbeida på dei ulike anlegga.

• **Samlingsteam Rogaland**, finansiert av Rogaland fylkeskommune og med Jærmuseet som arbeidsgjever, avslutta sitt registreringsarbeid for musea i fylket 31. desember. Sidan prosjektstart i 2014 har teamet registrert eller revidert meir enn 70 000 gjenstandar, og har kursa museumstilsette i gjenstandsforvalting. Prosjektet har vore ein stor suksess. Arbeidet har vekt oppsikt i museumskrinsar landet rundt og vore omtalt i fleire media. Frå 1. januar 2020 blir teamet omgjort til «Konserveringsteam Rogaland», som ei fast teneste i gjenstandskonservering for musea i fylket. Konserveringsteamet er framleis finansiert av fylkeskommunen, og har Jærmuseet som arbeidsgjever.

← Handverkar Ted Johnny Taraldsen førebudde reparasjon av hagemuren på Limagarden.

Foto: Odd-Geir Rosland / Jærmuseet

→ Handverkar Odd-Geir Rosland prydar forsida av rapporten om bygningsvernundersøkinga

Foto: Kirsten Hellerdal Fosstveit

Jærmuseet skal driva forsking og kunnskapsutvikling med vekt på samtid og nær fortid, og auka den faglege og vitskaplege kompetansen i organisasjonen.

FORSKING

- Jærmuseet har dei siste åra arbeidd systematisk med å auka den faglege og vitskaplege kompetansen i organisasjonen, ved at medarbeidarar deltar i dokumentasjons- og forskingsprosjekt, eller i etter- og vidareutdanning.
- Ein medarbeidar er i gang med doktorgradsprosjekt ved UiA med prosjekten *Plantevernmiddelet i jærsk jordbruks - kunnskapsproduksjon, normdanningsprosessar og personlege erfaringar, 1930–2010*. Ein annan medarbeidar startar opp sitt doktorgradsstudium ved NTNU 01.01.2020 med temaet: *For våre kamerater: En studie av den kalde krigen gjennom flygernes narrativ*. Doktorgradsstudiet bygger vidare på forskingsprosjektet «Backfire: Norske militærflyulykker under den kalde krigen», der Jærmuseet også har samarbeidd med UiS.
- Tre medarbeidarar tar vidareutdanning ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), med studiet Læring i interaktive utstillingar.
- I samband med 300-årsjubileet for den statlege losordninga i 2020, starta Kystverkmusea i 2019

opp eit forskingsprosjekt om loshistoria. Prosjektet skal resultera i ei artikkelsamling i 2020. Jærmuseet har prosjektleiinga og bidrar med ein artikkel om losane sin overgang frå eit særegi lønssystem til statleg regulativløn.

- Museet har starta opp eit dokumentasjonsprosjekt om humleoppdrett. Her har me intervjua personar som var med å starta opp organisert humleoppdrett i Norge. Ein innleigd fotograf dokumenterer arbeidsprosessane i dag.
- Utstillinga *Øglænd i 150* er følgt opp med dokumentasjonsprosjektet *Kvinnene hos Øglænd*, med intervju av tidlegare tilsette.
- Jærmuseet har i 2019 hatt tre studentar som har skrive masteroppgåver om våre utstillingar eller undervisingsopplegg. Ein i matematikkdidaktikk v/UiA våren 2019, ein i realfagsdidaktikk v/NTNU hausten 2019 og ein student ved USN (Universitetet i Sørøst-Norge) skriv master om bruk av laserkuttar til grafisk trykk.

← Artikkelforfattarane for årboka *Sjå Jæren* 2019 samla under boklanseringa.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→ Tre norske jagarflygarar samla på Flyhistorisk Museum i samband med doktorgradsstudiet «For våre kamerater: En studie av den kalde krigen gjennom flygernes narrativ».

Foto: Sondre B. Hvam / Jærmuseet

Jærmuseet arbeider med å styrke grunnlaget for eigeninntekter, og legg til rette for godt samarbeid med næringslivet.

ØKONOMI, GÅVER OG SPONSOR-INNTEKTER

Kommersielle aktivitetar, gåver og sponsorinntekter
Museet arbeider med å styrke grunnlaget for eigeninntekter og å legga til rette for godt samarbeid med næringslivet.

Jærmuseet har eit godt samarbeid med private verksemder i regionen.

Heile sju bedrifter har i løpet av 2019 bidrege med prosjekt- eller driftsstøtte på tilsaman kr 4 817 792, mot kr 7 607 500 i 2018. Desse er Equinor, Forus Næringspark, Avinor, Vår Energi, Lyse, Øglænd Industrier og Sparebankstiftelsen SR-Bank.

Jærmuseet har ein eigen etisk plattform som ligg ved alle sponsoravtalar.

Delen av eigeninntekter for 2019 er på 30 prosent; dette omfattar sals- og billettinntekter, og sponsor- og prosjektmidlar. Tiltaksmidlar og andre offentlege midlar som er løvvde til investeringar knytt til bygg og anlegg, er ikkje rekna med her.

I tillegg har me motteke kr 11 327 200 i prosjektstøtte frå ulike offentlege instansar. Av desse kan me nemna Hå kommune som har bidrege med kr 7 500 000 i støtte til nytt administrasjonsbygg (2,5 mill. gjenstår), Sandnes kommune med kr 850 000 til magasinering av gjenstandar frå gamle Sandnes museum (700 000 gjenstår), Norsk kulturråd med kr 2 028 000 til ulike sikringstiltak, Kunnskapsdepartementet med kr 750 000 til prosjektet *Teknologisk skolesekk* og Vitensenterforeninga/Naturfagsenteret med kr 229 200 til *Skaperskolen*.

Styret vil takka alle som med økonomiske tilskot og gåver, eller på andre måtar, har bidrege til å realisera Jærmuseet sine mål!

Sandnes Sparebank sitt gavefond gav heile tre millionar kroner til ei totaloppgradering av Planetariet på Vitenfabrikken. Her er avdelingsdirektør ved Vitenfabrikken, John Arne Frafjord, varaordførar i Sandnes kommune, Pål Morten Borgli, teknisk leiar på Vitenfabrikken, Sven Gundersen, og banksjef i Sandnes Sparebank, Normann Oftedal samla på gjenopninga.
Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

← Kaféen på Vitengarden lagar mat til mange ulike tilstellingar.

Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

→ Vitengarden arrangerte i samarbeid med Equinor ein kodedag med gratis inngang. Det blei særskilt populært og meir enn 1200 gjester kom!

Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Rettvisande oversikt over utvikling og resultat

I 2018 opplevde Jærmuseet ein tilbakegang i besøk for første gong. Dette påverka også inntektene. Besøket tok seg opp i 2019, det same gjorde dei kommersielle inntektene. Salsinntektene som består av butikk, kafe og servering grupper auka med mest 8 %, medan billettinntektene auka med meir enn 8 %. Samstundes fortsette bedriftsmarknaden den gode veksten frå 2018, og me opplevde ein auke i arrangement og utleige på 18 %.

Kostnader

Dei totale kostnadane er opp 2,5 %, i hovudsak knytt til generell løns- og prisvekst. Nedgangen i driftskostnadene for «vedlikehald utstyr/samlingar» skuldast at me har fornya planetariet på Vitenfabrikken i løpet av 2019, eit prosjekt som hadde eit totalt budsjett på 6 mill., der mesteparten av kostnadane kom i 2018.

Finansiell risiko

Jærmuseet nyt framleis godt av ein felles bankavtale med Hå kommune. Finansinntektene gjekk noko opp

samanlikna med 2018, og me hamna omrent kr 300 000 betre enn budsjettet.

Leiinga i Jærmuseet vurderer den finansielle risikoen som svært låg på nåverande tidspunkt. Me har ei god og stabil kontantbeholdning som er plassert i bank med tilhøyrande låg risiko, og ein solid eigenkapital. Jærmuseet har låg gjeldsgrad og overheld dei løpende pliktene. Me har jobba mot ei endring av pensjonsordning til hybridpensjon, og frå 01.01.2020 vil alle tilsette som er yngre enn 52 år verta meldt over på ny ordning.

I løpet av 2020 vil Jærmuseet ferdigstilla nytt magasin og nytt administrasjonsbygg på Kvia. Ein aukande bygningsmasse gjev eit høgare forvaltningsansvar, og aukar samstundes kostnadane. Finansieringa av bygga vert også dekkja av museet sine eigne midlar, midlar som me vil måtte byggja opp igjen over fleire år.

Styret vil takka alle tilsette i Jærmuseet for godt utført arbeid i 2019!

Abelloftet på Vitenfabrikken gjev gode rammer for private selskap. Her er lokalet dekkja til ein konfirmasjon.

Foto: Ingunn Aase Hovelsrud / Jærmuseet

← Sjefskonservator Målfrid Grimstvedt vart i samband med 70-årsdagen sin heidra av direktør Målfrid Snørteland for den enorme innsatsen ho har gjort for museet. Dette skjedde under ei markering på Vitengarden.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→ Våren for dei tilsette startar med ei skikkeleg økt i Lommeparken utanfor Vitenfabrikken.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

ORGANISASJON

Per 31.12.2019 hadde styret i Jærmuseet desse medlemmene:

Styret

Endre Skjørestad, styreleiar
Eli Ulveseter
Ingve Berntsen
Frode Fjeldsbø
Jonas Skrettingland, nestleiar
Torbjørn Hovland
Kristine Enger
Stanley Wirak
Kari Vevatne
Staale Grude Haaland
Helle Solberg Kristiansen
Siv Renate Salte Mjåtvit

oppnemnd på fritt grunnlag
oppnemnd på fritt grunnlag
Rogaland fylkeskommune
Gjesdal kommune
Hå kommune
Klepp kommune
Randaberg kommune
Sandnes kommune
Sola kommune
Time kommune
tilsett
tilsett

Vara:

Torleiv Bilstad
Anne Woie
Ingvald Erga
Espen Aaserud Karlsen
Mons Skrettingland
Torunn Austdal Rasmussen
Gunhild Vårvik Tangeland
Annelin Tangen

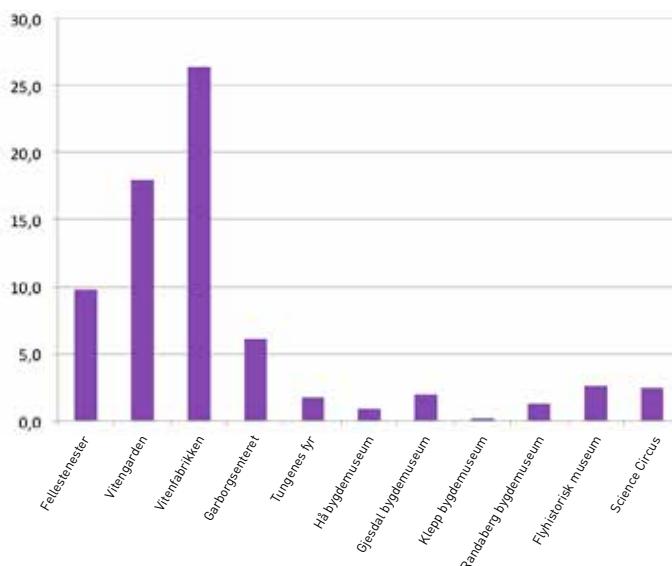
Brigt Åge Høyland
Sigbjørn Stangeland
Ingunn Aase Hovelsrud

Museet har faste personalsamlingar ein gong i månaden. Ei av samlingane i 2019, vart lagt til luta på Refsnes, der dei tilsette fekk sjå kva gjenstandar som er lagra her.

Foto: Elisebet Rugland / Jærmuseet

Utførte årsverk fordelt på dei ulike avdelingane og anlegga i 2019

AVDELINGAR	2018	%	2019	%
Fellestenester (inkl samling)*	9,9	14 %	9,8	14 %
Vitengarden	18,1	25 %	18,0	25 %
Vitenfabrikken	27,3	38 %	26,4	37 %
Garborgsenteret	6,6	9 %	6,1	8 %
Tungenes fyr	1,9	3 %	1,8	2 %
Hå bygdemuseum	1,2	2 %	0,9	1 %
Gjesdal bygdemuseum	1,6	2 %	2,0	3 %
Klepp bygdemuseum	0,2	0 %	0,2	0 %
Randaberg bygdemuseum	1,3	2 %	1,3	2 %
Flyhistorisk museum	1,7	2 %	2,6	4 %
Science Circus	2,1	3 %	2,5	3 %
(med fråværstimar)	71,9	100 %	71,4	100 %

*Det regionale samlingsteamet sine arbeida timar for andre museum er teke ut frå denne oppstillinga

Årsverk

Järmuseet hadde i 2019 74 årsverk inkl. vertar, ekstrahjelp og Samlingsteam Rogaland. 59,8 av årsverka er faste og mellombels tilsette. 14,2 årsverk er vertar og timeløna ekstrahjelp. Eitt av årsverka er lærling i hage- og anleggsgartnafaget. I tillegg har det vorte utført 0,4 årsverk av innleigd arbeidskraft for avdelinga Science Circus. 3,9 årsverk er utført av frivillige. I gjennomsnitt fekk 136 personar løn eller honorar frå Järmuseet kvar månad i løpet av året, medan det totalt blei rapportert inn 245 unike personar til skatteetaten for 2019. Gjennomsnittsalderen er 47 år for faste og mellombels tilsette, og 23 år for vertar og timeløna. Alle tilsette nyttar eit elektronisk timeregistreringssystem som gir oversyn over kor ein har jobba, og kva ein har jobba med.

Administrative system

Museet har oppdaterte og profesjonelle administrative system, og nyttar elektronisk post

og arkiv så langt det let seg gjera. Dette gjeld elektronisk nyheitsbrev, brukarundersøkingar, inngåande og utgående faktura, timeregistrering, ordrestadfestingar og anna.

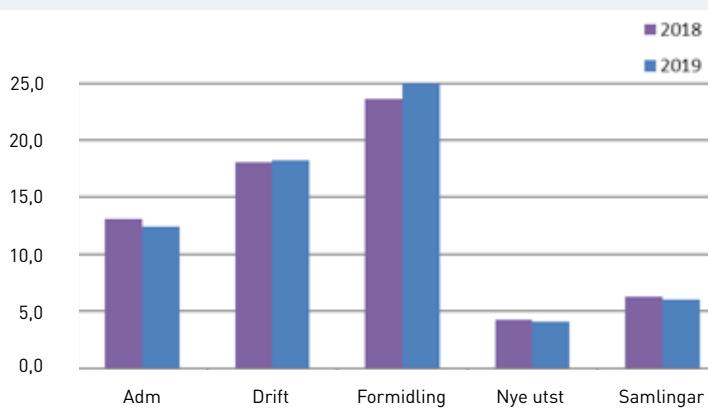
Likestilling

Järmuseet har ei overvekt av kvinnelege tilsette. Av dei 67 faste og mellombels tilsette per 31.12.2019 er 43 kvinner og 24 menn. Rekna i årsverk er det 37 årsverk kvinner og 23 årsverk menn. 62 prosent av vertane er kvinner. Direktør og to avdelingsleiarar er kvinner, tre avdelingsleiarar er menn. Styret består av fem kvinner og sju menn, inkludert styreleiar.

Arbeidsmiljø og sjukefråvær

Järmuseet har i 2019 hatt fleire avtalar med NAV og andre firma som jobbar på oppdrag frå NAV, om arbeidstrening og arbeidspraksis i løpet av året. 4 personar har jobba på ulike avdelingar i vår organisasjon gjennom denne typen ordningar. Dei har utført om lag 0,4 årsverk for museet.

Fordeling av årsverk på arbeidsområde

Arbeidsoppgåver innan	2018	%	2019	%
ADMINISTRASJON OG DAGLEG DRIFT*	13,1	20,1 %	12,4	18,9 %
DRIFT AV BYGG OG KAFE	18,1	27,7 %	18,3	27,7 %
FORMIDLING	23,6	36,1 %	24,9	37,9 %
NYE UTSTILLINGAR	4,3	6,5 %	4,1	6,3 %
SAMLINGAR OG ANTIKVARISKE HUS	6,3	9,6 %	6,1	9,2 %
TOTALE ÅRSVERK	65,4	100 %	65,8	100 %
Fråvær	6,4		5,6	
TOTALE ÅRSVERK	71,9		71,4	

*Posten inneholder fullt integrerte støttefunksjonar som IT, økonomi og personaladministrasjon

↑ Jærmuseet og Norsk Oljemuseum mottok Region Stavanger sin Ambassadørpris for å ha fått den europeiske vitensenterkonferansen Ecsite til regionen i 2021.
Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→ God dugnadshjelp på treskedagen på Vistnestunet!
Foto: Unn Iren Skretting Thorsen / Jærmuseet

Sjukefråværet blant faste og mellombels tilsette har vore forholdsvis høgt i 2019 samanlikna med 2018, 6,2 %. Det fordeler seg på 1,0 % eigenmeldt, 1,23 % sjukemeldt og 3,96 % langtidsfråvær. Langtidsfråværet utgjer 2,4 årsverk. I tillegg har me hatt 1,1 årsverk på arbeidsavklaringpengar. Fråværet blant vertar er på 1,2 %, kor 1,1 % er eigenmeldt og 0,1 % er sjukemeldt fråvær.

Verksemda driv systematisk HMS-arbeid med særlege HMS-tema for kvar månad. Arbeids- og miljøutvalet består av fire representantar frå dei tilsette, inkludert hovudverneombod, og fire representantar frå leiinga, inkludert direktør. Det sosiale og fysiske arbeidsmiljøet ved Jærmuseet blir vurdert som godt, noko som blir stadfesta i årlege arbeidsmiljøundersøkingar gjennomført i regi av AMU. Museet har skriftlege retningsliner for konflikthandtering og varsling av kritikkverdige forhold.

Ytre miljø

Drifta av Jærmuseet ureinrar ikkje det ytre miljøet.

Planar vedtatt av styret

I løpet av 2019 har styret handsama oppdatering av sikringsplan. Jærmuseet har elles ein overordna strategiplan, formidlingsplan, formidlingsplan for barn og unge, forskingsplan, marknadsplan, innsamlingsplan, plan for registrering og katalogisering og bevaringsplan. I tillegg har ein forretningsplan vore under arbeid store delar av året. Endeleg plan skal handsamast på første styremøte i 2020.

Lov om diskriminering og tilgjenge

Alle nye tiltak/planer blir vurdert ut frå prinsippet om universell utforming. Men mange av dei antikvariske bygga og eldre publikumsbygg krev betydelege investeringsmidlar dersom desse skal fylla krava om universell utforming.

Museet sine heimesider følgjer Difi sine retningsliner for universell utforming.

Følgjekort blir akseptert på alle avdelingane.

Framleis drift

Årsrekneskapen for 2019 er sett opp under føresetnad om framleis drift. Solid økonomi og sunn drift gjer at me framleis har eit godt handlingsrom. Museet vil likevel førebu og tilpassa organisasjonen til endra rammevilkår. Det blir med dette stadfesta at institusjonen har føresetnader for å driva vidare.

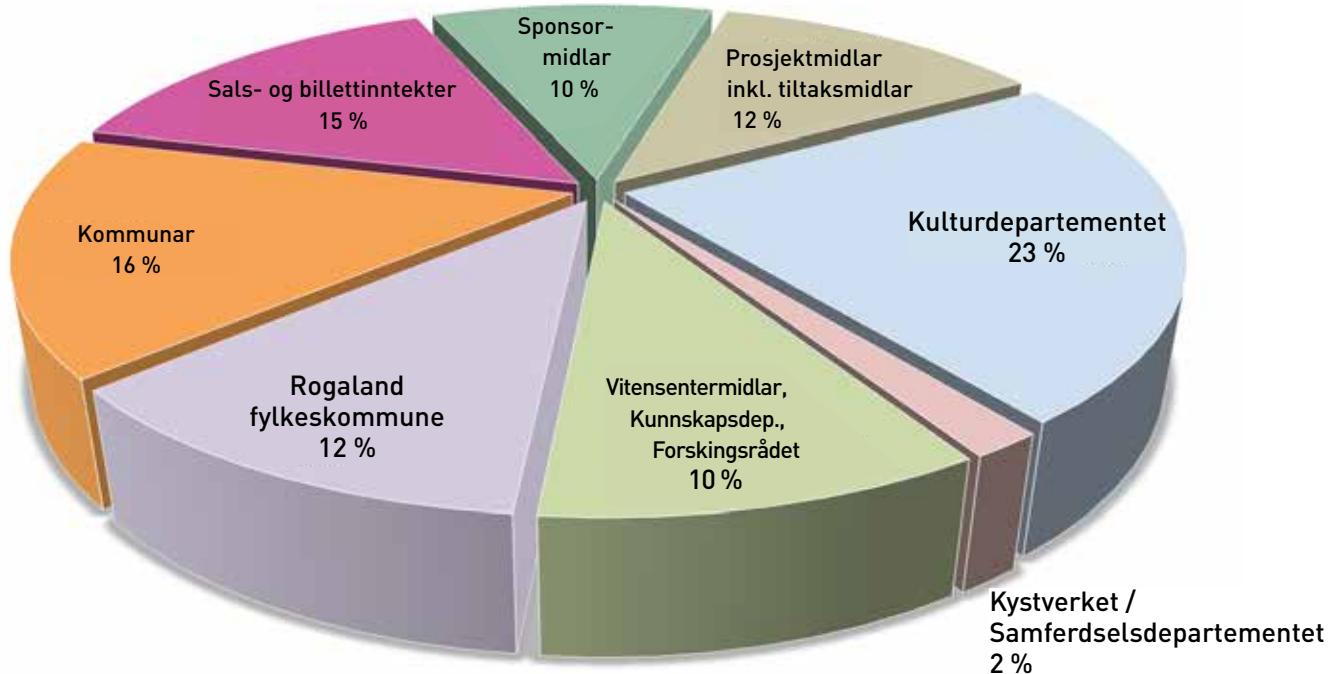
Utgreiing om årsrekneskapen og resultatdisponering

Styret meiner at framlagd rekneskap og balanse med notar viser verksemda sitt resultat for 2019 og økonomisk stilling ved årsskiftet. Det har ikkje oppstått forhold etter rekneskapsårets slutt som har innverknad på vurderinga av rekneskapen.

Rekneskapen viser eit årsresultat på kr 3 601 627,-

Fordeling av inntekter 2019

Sponsormidlar og prosjektmidlar er berre brukte midlar i 2019. For mottekne midlar i 2019 sjå årsrekneskapen, note 3.

Nærbø, 25.februar 2020

Endre Skjørestad Ingve Berntsen Kristine Enger Frode Fjeldsbø

Staale Grude Håland Torbjørn Hovland Siv Renate Mjåtveit Helle Kristiansen

Jonas Skrettingland Eli Ulveseter Kari Vevatne Stanley Wirak

Målfrid Snørteland
Direktør

OPNE PUBLIKUMSARRANGEMENT 2019

- i regi av Jærmuseet

Vitenfabrikken

27.01	Krossens Havremølle, NÅDA – Havremesterene presentasjon og omvisning	28.04	Byvandring i ærendsguttens fotspor v/ Jan-Erik Holmen
24.02–3.03	Vinterferie med MatteMoro og åpent UngdomsMakerSpace	20.06	Utstillingsopning: Planetariet
17.03	Aktivitetsdager: Full rulle med MatteMoro!	22.06	Oppstart: Astronomisommer med «nytt» planetarium
27.03	Amnesty kulturkveld: Netthets mot kvinner	28.09	Forskningsdagene 2019: Åpen museumsdag
29.–30.03	Sandnes Skaperfestival	6.–13.10	Høstferieaktiviteter
3.04	Foredrag og intervju: Damene hos Øglænd	27.10	Mølledag/Den internasjonale svigermordagen
6.–7.04	Øglænd i helgen: Kom og prøv utstyr på systua	6.11	Schizofrenidagene 2019: Barns hjernehøfde, en oppskrift på hjernens utvikling
7.04	Byvandring Fra Krambu til konsern v/Jan-Erik Holmen	7.–8.12	Julekoding på Vitenfabrikken
13.–22.04	Påske med EGGsperimentører		

Vitengarden

16.02	Kurs: Tråd på pinnen	Juli	Møt bondekona på garden
24.02–3.03	Vinterferie med kjemi	22.09	Aktivitetsdag: Smak av Haust
14.04	Eggande aktivitetsdag	6.–13.10	Haustferieaktivitetar med safting og sylting
28.04	4H- og skogdag	9.11	Kurs: Tråd på pinnen
26.05	Aktivitetsdag: Smakebit av ny utstilling	17.11	Aktivitetsdag med koding
3.06	Utstillingsopning: SAUEN	1.12	Aktivitetsdag: Jul i gamle dagar
16.06	Biedag		

Tungenes fyr

24.01	Torsdag på Tungenes: Steinar Raknes Stillhouse m/Unni Wilhelmsen	6.06	Torsdag på Tungenes: Spencer Krug
7.02	Torsdag på Tungenes: Kaada	1.09	Motordag på Tungenes
14.02	Torsdag på Tungenes: Daniel Kvammen	5.09	Torsdag på Tungenes: Amund Maarud
7.04	Krigshistorisk vandring	24.10	Torsdag på Tungenes: Tønes
25.04	Torsdag på Tungenes: Hilde Selvikvaag	21.11	Torsdag på Tungenes: Hanne Kolstø
7.05	Torsdag på Tungenes og Maijazz presenterer: Torun Eriksen Duo	5.12	Torsdag på Tungenes: Bård Halsne og Hear Me Roar

Garborgsenteret

20.01	Garborgdagar 2019: Den bortkomne faderen	20.03	Vigdis Hjorth: Bok og broderi
21.01	Garborgdagar 2019: Haugtussa i det 21. århundret	28.03	Hipp hopp og Garborg
23.01	Garborgdagar 2019: SLAM!	26.04	Fordjupingsmeisterskapen 2019
24.01	Garborgdagar 2019: Jesus frå Jæren	9.05	Litterær lunsj: Vêret i Haugtussa
24.01	Garborgdagar 2019: Klassikarar på fire minutt	8.06	Utstillingsopning: My tribe is Art
25.01	Garborgdagar 2019: Å møte Garborg gjennom bøkene	13.07	Rangling for småsporvar
25.01	Garborgdagar 2019: Den bortkomne forfattaren	21.09	Barnebok-laurdag
26.01	Garborgdagar 2019: Den bortkomne faderen	27.09	Utstillingsopning: Musea dansar
26.01	Garborgdagar 2019: Heimfødingar 5.02 Planutviklinga på Jæren	28.09	Forskningsdagene 2019: Åpen museumsdag
21.02	Rasjonelt fjøsstell	20.10	Der draumar sviv
21.02	Litterær lunsj: Bonde og byas	24.10	Litterær lunsj: Sau i litteraturen
25.02.-1.03	Vinterferie med eventyrstund	30.10	Fellesdans
8.03	Oda Krohg, bohemenes prinsesse	15.11	Aktivitesdag
		19.12	Litterær lunsj: Arne Garborgs Kolbotnbrev

Flyhistorisk Museum Sola

16.06	Wings and Wheels	25.08	Hafrsfjorddagen
-------	------------------	-------	-----------------

Grødaland

19.05	Hage- og aktivitetsdag	15.09	Aktivitetsdag: Eplekaker og gamle spel
18.08	Trivselsbygda di		

Vistnestunet

28.04	Sesongopning med Randaberg Hagelag	29.09	Traktor- og korndag
2.06	Bondens dag	24.11	Jul på Vistnestunet
25.08	Sesong sommeråpent		

Limagarden

12.05	Hage- og aktivitetsdag	29.09	Fiskedag i Limavatnet
15.09	Aktivitetsdag med Firklooveren 4H		

Varden Sjøredningsmuseum

2.06	Aktivitetsdag
------	---------------

Knudaheio

28.04	Aktivitetsdag
-------	---------------

Haugabakka

16.03	Utstillingsopning: Folk, fe og kvite gardinar
-------	---

I tillegg:

UngdomsMakerSpace kvar onsdag ettermiddag på Vitenfabrikken i tillegg til Da Vinci kveldar for barn hausten 2020

← Alltid gildt når eigensnekkra båt flyt på vatnet.

Foto: Jærmuseet

→ Publikum lyttar når artisten Spencer Krug spelar og syng. Konseretrekka «Torsdag på Tungenes» er eit samarbeid mellom Randaberg kommune og Jærmuseet.

Foto: Anders Jaarvik / Randaberg kommune

FORDELING PÅ KLASSESTEG OG ANLEGG I 2019 OG 2018: medrekna Hå gamle prestegard

	Vitengarden		Vitenfabrikken		Science Circus		Garborgsenteret**		Tungenes fyr		Grødalaland/Varden		Limagarden	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Barnehagar	3486	3207	2957	3725	0	466	340	198	0	0	0	0	226	517
Barnetrinnet	8103	7025	10 133	7794	12 945	7625	1036	1322	72	31	27	0	1577	1431
Ungdomstrinn	2892	1903	5041	3080	1833	4292	3248	932	565	291	90	0	144	122
Vid. skular	738	710	2685	2272	814	577	964	1212	13	0	26	0	26	34
SFO, fritidsgr.	1391	2237	1991	1088	0	0	129	60	0	0	360	573	250	310
Studentar	442	100	717	220	0	72	144	29	19	0	52	0	29	30
Sum	17 052	15 182	23 524	18 179	15 592	13 032	5861	3753	669	322	555	573	2252	2444
Ferie/fritid	25 749	24 476	38 201	36 038	696	785	8096	7777	16 580	20 378	635	1369	907	311
Bedrift/utleige	7675	8106	8901	7939	87	204	1342	1433	129	12	0	201	365	565
Sum i alt *	50 476	47 764	70 626	62 156	16 375	14 021	15 299	12 963	17 378	20 712	1190	2143	3524	3320

*Inkl. Tranegården galleri

**Inkl. tal frå Garborgheimen og Knudaheio

***I tillegg besøker årleg rundt 10 000 Hå gamle prestegard som turområde, og 20 000 nyttar Hanabergsmarka kulturminne- og friluftsområde.

← Pia Kaldheim frå Time bibliotek og Ørjan Zazzera Johansen frå Garborgsenteret spelar teater for femåringane i Time på Arne Garborg sin bursdag.

Foto: Ørjan Zazzera Johansen / Jærmuseet

→ To glade og blaute jenter på Knudaheio, kor dei testa ut den digitale Garbogløypa.

Foto: Stian Ravndal / Jærmuseet

Den regionale finalen i verdas største kunnskaps- og teknologikonkurranse, First Lego League, vart gjennomført på Vitenfabrikken. Stor spenning i robotkampane!

Foto: Olaf Nagelhus / Equinor

Haugabakka		Vistnestunet		FMS		SUM Jærmuseet		HGP		SUM inkl. HGP	
2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
167	94	0	0	0	18	7176	8256			7176	8306
98	141	233	726	210	186	34 434	26 541			34 434	27 431
17	0	52	0	25	325	13 907	10 654			13 907	11 114
0	0	0	455	173	179	5439	5439			5439	5789
0	0	225	359	0		4346	4627			4346	4627
0	0	0	0	443	206	1846	657			1846	657
282	235	510	1540	851	914	67 148	56 174	500	700	67 648	57 924
841	47	4866	4661	6574	6600	103 145	102 442	32 500	45 300	135 645	148 392
0	611	129	352	1253	1334	19 881	20 757	2000	5000	21 881	22 843
1123	893	5505	6553	8678	8848	190 174	179 373	35 000	51 000	225 174	229 159

FMS= Flyhistorisk Museum Sola

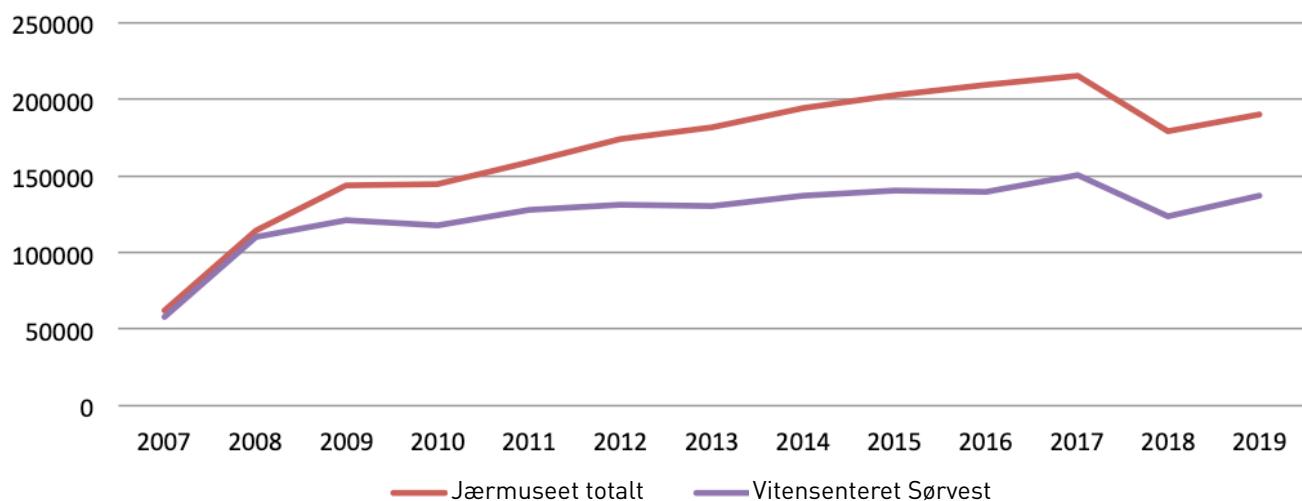
HGP= Hå gamle prestegard

Frå utstillinga på Flyhistorisk Museum Sola.

Foto: Sondre B. Hvam

BESØKSUTVIKLING 2007–2019

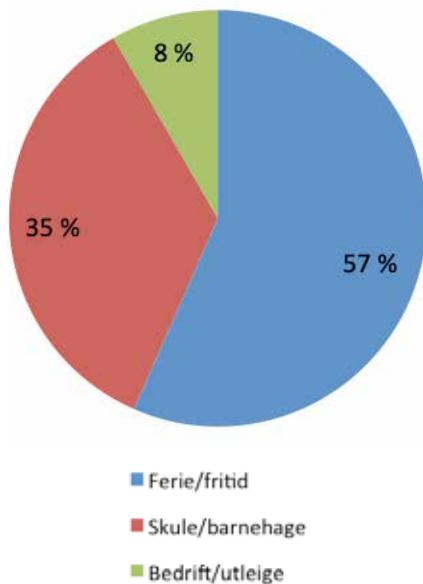
← Lars Ravnås Bø
er nögd når han
får vera med på
potetsetting.

Foto: Unn Iren
Skretting Thorsen /
Jærmuseet

SAU

FORDELING BESØKSTYPE 2019

↑ Pedagog Stian Ravndal heldt foredraget «Sau i litteraturen» på flere bibliotek og andre stader.

Foto: Ørjan Johansen / Jærmuseet

↓ Vinnarane av matematikk-konkurransen «Kodeknekkeren» blei
desse elevane frå Vardafjell vgs.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

→ Kurs for barnehagetilsette om livet som børktar.

Foto: Tormod Aass Nesheim / Jærmuseet

↓ Frå hagedagen på Lima. Demonstrasjon av korleis ein skal planta frukttrær.

Foto: Elin Ravndal Bell / Jærmuseet

↑ Krigshistorisk vandring ved Tungenes fyr.

Foto: Eirik Gurandsrud / Jærmuseet

← Pop-up utstilling på Vitenfabrikken om skulestreik og demonstrasjon om klima. Foto: Kristin Kverneland / Jærmuseet

↓ Årets «aprilsnarr» hadde eit snev av Skrik i seg.
Teikning: Ørjan Johansen / Jærmuseet

RESULTATREKNEKAP

	Note	2019	2018
Salsinntekter		4 553 511	4 228 204
Billett/arrangementsinntekter		5 818 129	5 177 179
Faste offentlege tilskot	2	48 946 752	47 411 069
Tilskot prosjekt	3	21 769 707	15 986 702
Avsetningsplikt ubrukte prosjekttilstskot	3	-3 729 932	2 283 054
Medlemskap/annonsar		145 133	149 441
Andre inntekter	4	1 127 781	1 197 726
Sum driftsinntekter		78 631 081	76 433 375
Varekostnader		2 099 673	2 271 190
Personalkostnader	5	47 904 791	46 628 456
Inventar og utstyr		3 905 719	1 613 867
Driftskostnader bygg/anlegg		5 684 528	5 222 830
Vedlikehald utstyr/samlingar		1 318 713	3 918 632
Produksjon utstillingar		4 109 833	3 914 202
Kontor og administrasjonskostnader		1 718 936	1 775 988
Reiser/kurs/transport		1 994 057	1 625 065
Marknadsføring/publikumskostnader		2 875 660	2 798 758
Avskrivningar	6	2 152 935	2 181 232
Kjøpte tenester	7	927 995	1 128 073
Andre driftskostnader	8	1 395 494	1 193 992
Sum driftskostnader		76 088 334	74 272 285
Driftsresultat		2 542 747	2 161 090
Renteinntekter		1 199 911	1 135 020
Renter byggetrinn II VF		-25 606	-19 171
Renter investering GS		-115 406	-86 007
Renter magasinbygg			-95 253
ÅRSRESULTAT		3 601 627	3 095 679
Overført fond vedlikehald			
Overført prosjekt		3 500 000	3 000 000
Overført annan egenkapital		101 627	95 679

Balanse

	Note	2019	2018
ANLEGGSMIDLAR			
Byggetrinn 1&2	1,6	20 172 809	20 862 642
Anlegg	6	42 929 805	26 675 793
Kontorinventar/utstyr	6	3 620 894	2 509 224
EDB-utstyr/kassasystem	6	194 181	152 313
Bilar/transportmidlar	6	1 087 204	1 421 413
Samlinger		200 000	200 000
Sum varige driftsmidler		68 204 893	51 821 385
Innskot COOP		6 405	3 944
Eigenkapitaltilskot KLP		808 084	702 359
KulturIT AS	11	200 000	200 000
Andre aksjer/andelar	11	32 000	32 000
Sum finansielle anleggsmidler		1 046 489	938 303
Sum anleggsmidler		69 251 382	52 759 688
OMLØPSMIDLAR			
Varelager	9	1 052 644	993 426
FORDRINGAR			
Kundefordringar		4 269 846	563 634
Meirverdiavgift		709 835	808 017
Andre kortsiktige fordringar		1 253 896	581 272
Sum fordringar		6 233 577	1 952 923
Bankinnskot og kontantar	10	43 654 327	53 893 598
Sum omløpsmidlar		50 940 548	56 839 947
Sum egedelar		120 191 930	109 599 635

Balanse

	Note	2019	2018
EIGENKAPITAL			
Grunnkapital		200 000	200 000
Fond vedlikehald	12	4 946 572	4 946 572
Fond prosjektavsetning	12	14 500 000	11 000 000
Annan eigenkapital	12	8 809 510	8 707 883
Sum eigenkapital		28 456 082	24 854 455
GJELD			
<i>Ubrukte øyremerka midlar</i>			
Ubrukte midlar, byggetrinn 1 og 2	1,3	20 427 997	21 117 830
Ubrukte midlar, magasin og kontorbygg	3	21 976 358	
Andre øyremerka tilskot	3	26 011 419	43 568 011
Sum ubrukte øyremerka midlar		68 415 774	64 685 841
Pensjonsforpliktelser	5	8 307 409	7 879 477
Langsiktig gjeld Hå komm.		288 000	288 000
KORTSIKTIG GJELD			
Vennelaget		1463	362
Leverandørgjeld		6 392 668	3 754 18
Skuldig skattetrekk		1 415 866	1 386 006
Skuldig arbeidsgjevaravgift		1 553 128	1 495 858
Skuldige feriepengar		4 030 133	3 911 035
Påløpt løn		1 214 133	1 257 435
Anna kortsiktig gjeld		117 274	86 975
Sum kortsiktig gjeld		14 724 665	11 891 859
Sum gjeld		91 735 848	84 745 177
Sum gjeld og eigenkapital		120 191 930	109 599 635

Nærbø, 25. februar 2020

Endre Skjørestad Ingve Berntsen Kristine Enger Frode Fjeldsbø

Staale Grude Haaland Torbjørn Hovland Siv Renate Mjåtveit Helle Kristiansen

Jonas Skrettingland Eli Ulveseter Kari Vevatne Stanley Wirak

Målfrid Snærteland

Direktør

Notar

NOTE 1 – REKNESKAPSPRINSIPP

Årsrekneskap 2019 er sett opp i samsvar med rekneskapslova, god rekneskapsskikk og forskrifter om rekneskapsføring.

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld er postar som forfell innan eit år etter innkjøpstidspunktet, og postar som knyter seg til varekrinsløpet. Andre postar er klassifiserte som anleggsmidlar/langsiktig gjeld. Omløpsmiddel er vurdert til det lågaste av anskaffingskostnad og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld er ført i balansen med nominelt beløp på tidspunktet for opptak.

Anleggsmiddel er vurdert til anskaffingskostnad. Ved varig verdifall vil anleggsmidlar bli nedskrivne til verkeleg verdi. Langsiktig gjeld er ført i balansen med nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Vedlikehald

Kostnader til vedlikehald blir ført fortløpande. Oppgradering skal vurderast som investering og aktiverast.

NOTE 2 – TILSKOT TIL DRIFTA	2019	2018
Kulturdepartementet KUD	18 170 000	17 755 000
Kystverket SD	1 309 877	1 281 680
Rogaland fylkeskommune	9 196 000	9 247 000
Kontingent frå stiftarkommunar	2 995 013	2 895 532
Vertskommunetilskot frå kommunar	9 375 862	8 531 857
Forskningsrådet, vitensenterdrift KD	7 900 000	7 700 000
Sum tilskot	48 946 752	47 411 069

NOTE 3 – ØYREMERKA TILSKOT PROSJEKT	2019
Næringslivet/bedrifter*	4 817 792
Kulturdepartementet (KUD)	1 062 500
Kulturrådet	2 128 000
Forskningsrådet (KD)	245 000
Kunnskapsdepartementet	720 000
Vitensenterforeninga/Nat.fag.senteret Kulturrådet	423 555
Rogaland fylkeskommune	3 150 000
Kommunar/anna offentleg	8 807 093
Private gåver/inntekt	182 000
Renteinntekter m.m	233 767
Totalt	21 769 707

*Dette inkluderer følgjande bidragsytare: Equinor, Forus Næringspark, Vår Energi, Øglænd Industrier, Avinor, Lyse, Sparebankstiftelsen SR-Bank.

Overførte prosjektmiddel

Tilskot 2019	21 769 707
Bruk 2019	18 039 775
Ubrukte tilskot	3 729 932

IB 2019:

Bygg Vitengarden 01.01.19	21 117 830
Øyremerka tilskot 01.01.19	43 568 012
Sum IB 01.01.19	64 685 842
Ubrukte tilskot 2019	3 729 932
Overført til 2020	68 415 774
Bygg Vitengarden 31.12.19	20 427 997
Øyremerka tilskot 31.12.19	47 987 777

Notar

NOTE 4 – ANDRE INNTEKTER	2019
Refusjon diverse utlegg	820 150
Kundeutbytte	80 856
Jordbruksinntekt	34 327
Oppdrag/Kurs/Bilete	103 632
Diverse	82 816
Totalt	1 121 781

NOTE 5 – TILSETTE OG GODTGJERSLER	2019
Spesifikasjon personalkostnader	
Lønskostnader	36 070 097
Honorar	103 840
Arbeidsgjeveravgift	5 158 836
Pensjonskostnader	6 248 573
Personalforsikring	58 488
Andre personalkostnader	264 957
Totalt	47 904 791

Løn til dagleg leiar utgjorde kr 993 792

Honorar til styreleiar kr 50 000

Det er ikkje gitt lån eller stilt sikkerheit for lån til direktør, styremedlemmar eller tilsette i stiftinga.

Spesifikasjon av pensjon

Stiftinga Jærmuseet sitt pensjonsansvar er dekka med tenestepensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse, KLP.

Ordninga er i samsvar med krav om tariffesta tenestepensjon. Pensjonsordninga gir opptening etter tenestetid. Pensjon frå KLP vert samordna med folketrygda og utbetalt etter gjeldande reglar for offentleg lik tenestepensjon.

Ordninga sikrar uførepensjon på same nivå, og omfattar ektefellepensjon og barnepensjon. Jærmuseet har også AFP-ordning.

I løpet av 2019 har Jærmuseet jobba i lag med dei tillitsvalde, mot endring av pensjonsordning. Tariffavtalen opna nyleg for overgang til hybridpensjon, og frå 01.01.2020 vil alle tilsette som er yngre enn 52 år og som ikkje er sjukemeldt, verta meldt over på ny ordning.

Tal for pensjonskostnad og pensjonsskyldnader iflg. NRS-berekning 2019 KLP

Medlemsstatus:	2019	2018
Tal aktive	28	137
Tal oppsette	295	163
Tal pensjonar	23	16
Gjennomsnitts pensjonsgrunnlag	399 045	249 912
Gjennomsnitts alder	34,96	34,7
Gjennomsnitts tenestetid	5,71	5,81

Notar

Netto pensjonskostnader	2019	2018
Opptring	6 355 567	6 161 734
Rentekostnad	1 464 973	1 245 173
Brt. pensjonskostnad	7 820 540	7 406 907
Forventa avkastning	-1 912 752	-1 625 283
Adm.kostn/rentegaranti	225 862	254 297
Nto. Pensjonskostnad	6 133 650	6 035 921
Arb.gj.avg. nto. pensj.kostnad inkl adm.kost	864 845	851 065
Netto pensjonskostnader	6 998 495	6 886 986

Pensjonsskyldnader	2019	2018
Påløpne pensjonsskyldnader	52 855 842	52 573 542
Pensjonsmidlar	49 495 103	42 074 769
Nto. skyldnad før arbeidsgiveravgift	3 360 736	10 498 773
Arb.gjevaravgift	473 864	1 480 327
Nto. skyldnad inkl arbeidsgiveravgift	3 834 600	11 979 100
Estimatavvik	3 920 073	-3 593 016
Estimatavvik arbeidsgiveravgift	552 732	-506 613
Netto pensjonsmidlar/-skyldnad inkl. arb.g.avgift	8 307 405	7 879 471

Grunnlag for utrekningar	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventa lønsvekst	2,25 %	2,75 %
Vekst grunnbeløp folketrygd	2,00 %	2,50 %
Forventa pensjonsregulering	1,24 %	1,73 %
Forventa avkastning fondsmidlar	3,80 %	4,30 %

NOTE 6 – VARIGE DRIFTSMIDDEL

Jærmuseet har næringslivsforsikring med dekning for skade på publikum, egedelar og driftstap. Bygga våre er fullverdiforsikra. Premiegrunnlag for hovudbygget på Nærøbø er kr 104 209 000,-. For dei andre eigedommane var premiegrunnlaget i 2019 totalt kr 27 856 411,-.

	BYGNINGAR		
	Trinn 1	Trinn 2	Sum
Bokført 01.01.19	9 996 432	10 866 210	20 862 642
Avskriving 2019	370 239	319 594	689 833
Kostpris 31.12.19	18 511 918	15 979 718	34 491 636
Tot.nedskr. pr. 31.12.19	9 626 193	10 546 611	20 172 809

Varige driftsmiddel i tabellen er hovudsakleg finansierte med offentlege tilskot.

Notar

Eigedom som er finansiert med offentlege middel kan ikkje danna grunnlag for pant til lån utan samtykke frå kulturdepartementet. Den kan heller ikkje omsetjast i den vanlege eigedomsmarknaden.

	Inventar/ utstyr	EDB-utstyr/ system	Transport- midlar	Bygg og anlegg	Tomter	Sum
Bokført 01.01.19	2 509 490	152 311	1 421 415	26 552 722	123 080	30 758 760
Tilgang 2019	1 915 073	170 758	98 395	16 352 216		18 536 442
Avgang 2019						
Ord. avskriving	803 408	128 888	432 601	98 205		1 463 102
Bokført 31.12.19	3 620 897	194 181	1 087 209	42 806 733	123 080	47 832 100

Jærmuseet nyttar kr 50 000,- som nedre beløpsgrense ved vurdering av balanseføring kontra resultatføring av varige driftsmiddel. Det vert nyttा lineær avskriving.

NOTE 7 – KJØPTE TENESTER	2019
Innleidt konsulent Science Circus	350 329
Konsulenthjelp/kostn byggesaker	138 472
Innleide konsulenttenestar utstilling/formidling	97 113
Revisjonstenester	91 858
Juridisk/HR bistand	18 000
Vakthald/guiding temamuseum	19 232
Posttenester	59 706
Diverse tenester	73 134
Konsulenthjelp datasystem	41 111
Innleidt hjelp gardsdrift	39 041
Total	927 995

Revisjonshonorar utgjer i 2019 kr. 91 858.

NOTE 8 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER	2019
Møteutgifter/representasjon/gåver	140 304
Kontingentar	333 154
Utlegg med refusjon	678 260
Publikasjoner/dokumentasjon	64 790
Renter, gebyr og valuta	58 893
Kostnader gardsdrift	120 093
Total	1 395 494

Notar

NOTE 9 VARELAGER

Varelageret som består av ferdigvarer, er opptalt pr. 31.12.2019 og verdien er vurdert til inntakskost.

NOTE 10 BUNDNE MIDDEL

Av totale bankinnskot på kr 43 654 327 utgjer kr 1 418 011 bundne skattetrekksmiddel. Totale bundne middel knytta til øyremerka prosjekt utgjer kr 47 987 777, herunder kr 18 700 177 knytta til bygging av underjordisk magasin på Kvia.

NOTE 11 AKSJER

Jærmuseet eig 200 aksjer pålydande kr 1 000,- per aksje i KulturIT AS, samt andelar i Nores SA til ein verdi av kr 20 000 og Nortura SA til ein verdi av kr 12 000.

NOTE 12 EIGENKAPITAL

Av årets resultat set me av kr 3 500 000 til nytt administrasjonsbygg og magasin, samt kr 101 627 til fri eigenkapital. Kr 4 946 572 av eigenkapitalen er sett av på eigen konto og merka framtidig vedlikehald. Kr 14 500 000 er sett av til prosjekt og kr 8 809 510 til fri eigenkapital.

Til styret i stiftelsen Jærmuseet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert stiftelsen Jærmuseet årsregnskap som viser et overskudd på kr 3 601 627. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoен og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi atesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsvynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift

skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgjøre en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelse, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoisen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi gir styret bl.a. informasjon om eventuelle forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningsene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

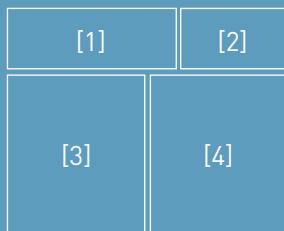
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtekten for øvrig.

Stavanger, 25.02.2020

Rogaland Revisjon IKS

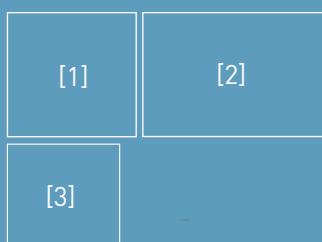
Elektronisk signert
Rune Haukaas
Revisjondirektør
Statsautorisert revisor/jurist

BILETTEKST – FRAMSIDE

- [1] Tungenes fyr i soloppgang. Foto: Jærmuseet
- [2] Gul mugge frå samlinga, produsert av Gann. Foto: Therese Espeland / Jærmuseet
- [3] Under opninga av Abelloftet fekk fylkesordførar Solveig Ege Tengesdal ei innføring i korleis koding kan lærast til barn med å styra beebot'ar gjennom ei eng av blomar. Foto: Jan Inge Haga / Jærmuseet
- [4] Landbruks- og matminister Olaug Bollestad opna utstillinga «Sauen» på Vitengarden i mai. I småfeklinkikken er det mange sjuke sauher og lam som treng medisin eller anna behandling. Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

BILETTEKST – BAKSIDE

- [1] Vert Thea Roalsvik hadde store bobler under Sandvedparkfestivalen. Foto: Jærmuseet
- [2] Utstillingsleiar Gunhild Hammeraas og avdelingsdirektør Inger Undheim på Garborgsenteret gjer seg klar for utstillinga «Dans med oss». Foto: Ørjan Johansen / Jærmuseet
- [3] Gøy med «rompesykkelen» på Vitengarden. Foto: Rune Helliesen / Jærmuseet

Stiftinga Jærmuseet er regionalt vitensenter for Sørvestlandet og regionmuseum for kommunane Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå.

- møtestad mellom natur, kultur & teknologi

www.jaermuseet.no

- 1 VITENFABRIKKEN
- 2 VITENGARDEN
- 3 GARBORGSENTERET
- 4 GARBORGHEIMEN
- 5 KNUDAHEIO
- 6 TUNGENES FYR
- 7 FLYHISTORISK MUSEUM SOLA
- 8 GRØDALAND
- 9 LIMAGARDEN
- 10 VISTNESTUNET
- 11 HAUGABAKKA
- 12 VARDEN SJØREDNINGSMUSEUM
- 13 HÅ GAMLE PRESTEGARD

JÆRMUSEET sitt hovedkontor ligg på Vitengarden, Nærø
Besøksadresse hovedkontor: Kvavegen 99, Nærø
Postadresse: Postboks 250, 4367 Nærø
Sentralbord: **477 76 020**
Epost: post@jaermuseet.no

youtube.com/jaermuseet

#jaermuseet

facebook.com/jaermuseet

www.jaermuseet.no